

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/198622,86-rocznica-I-Kongresu-Polakow-w-Niemczech-Wroclaw-6-marca-2024.html>
28.04.2024, 22:49

86. rocznica I Kongresu Polaków w Niemczech - Wrocław, 6 marca 2024

Kongres, o którym mówiono, że był „wielkim dniem polskości”, odbył się w niedzielę 6 marca 1938 roku w Berlinie. Była to wielka manifestacja ludności polskiej przybyłej do stolicy Trzeciej Rzeszy ze wszystkich krańców kraju, w tym także z niemieckiego Wrocławia. W kongresie wzięły udział także liczne delegacje Polaków z kraju oraz z różnych ośrodków polonijnych na całym świecie - w sumie sześć tysięcy osób. Na tradycyjnej rocznicowej uroczystości wspomniano te wydarzenia.

Dnia 6 marca 2024 roku przypada 86. rocznica I Kongresu Polaków w Niemczech. Z tej okazji przy kościele św. Marcina na Ostrowie Tumskim, w asyście drużyny reprezentacyjnej Hufca ZHP Wrocław im. Polonii Wrocławskiej, odbyła się uroczystość, w której udział wzięli m.in. dyrektor wrocławskiego Oddziału IPN dr hab. Kamil Dworaczek. Nie zabrakło także przedstawicieli władz państwowych, wojewódzkich, miejskich oraz rozmaitych instytucji i organizacji. Jak co roku przybyły także delegacje i poczty sztandarowe placówek zszeszonych w Związku Szkół Noszących Imię Dawnej Polonii Wrocławskiej, czyli Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 15 - Szkoły Podstawowej nr 25 im. Franciszka Juszcza, Szkoły Podstawowej nr 63 im. Anny Jasińskiej oraz Sportowej Szkoły Podstawowej Nr 72 im. Władka Zarembowicza. Poczet sztandarowy oraz reprezentację wystawiły także Szkoła Podstawowa nr 93 im. Tradycji Orła Białego oraz Zespół Szkół Logistycznych.

Organizowana od lat uroczystość odbywa się przy kościele św. Marcina na Ostrowie Tumskim. Dlaczego właśnie tam?

- Bo to ta świątynia w dwudziestoleciu międzywojennym była „prawdziwą wyspą i ostoją polskości”, jak o niej mówiono. To w niej od 1 marca 1921 roku do 17 września 1939 roku gromadzili się mieszkający w Breslau Polacy, określane po wojnie jako „Polonia Wrocławska”. Kim byli? Byli Polakami, którzy mieszkając na terenie Niemiec, mieli odwagę przyznać się do swoich polskich korzeni, do polskiego języka, do przynależności do polskiego narodu - mówiła prowadząca uroczystość Kamilla Jasińska.

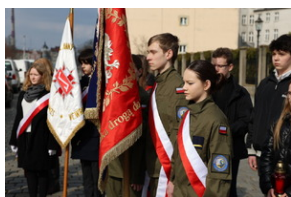
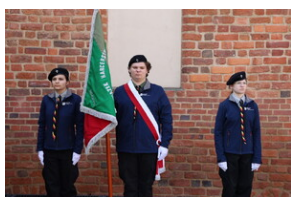
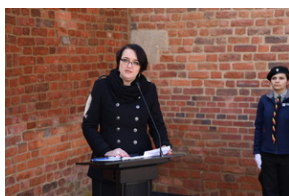
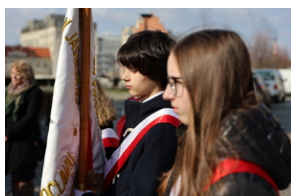
Patriotycznym credo tej polskiej mniejszości narodowej w Niemczech były PRAWDY POLAKÓW, które pozwalały przetrwać i w trudnych czasach zachować odrębność narodową. Pięć Prawd Polaków ogłoszono dokładnie 86 lat temu na Kongresie w Berlinie. We Wrocławiu przypomina o nich pamiątkowa tablica, umieszczona na zewnętrznej ścianie kościoła św. Marcina. Została odsłonięta 6 maja 1995 roku – dokładnie w 50. rocznicę zakończenia działań wojennych we Wrocławiu, a ufundowali ją członkowie Sekcji Dawnej Polonii Wrocławskiej, będącej od końca lat 50. XX wieku częścią Towarzystwa Miłośników Wrocławia. W 1994 roku od władz miejskich Wrocławia sekcja ta otrzymała NAGRODĘ WROCŁAWIA i otrzymane przy tej okazji środki finansowe w całości przeznaczyła na wykonanie tej tablicy.

To pamięć o Wrocławskiej Polonii, o tych, którzy w niemieckim Wrocławiu mieli odwagę być Polakami, od wielu lat co roku gromadzi wrocławian na okolicznościowej uroczystości przy kościele św. Marcina.

– Kiedy myślimy o Polakach w Niemczech, a w szczególności o ówczesnym Breslau, widzimy małą grupę osób, która staje naprzeciw potężnego państwa totalitarnego – szczególnie kiedy mówimy w tym wypadku o końcówce lat 30. XX wieku. Ta grupa nie wyrzeka się swojej tożsamości i swoich poglądów, czego przykładem jest właśnie Pięć Prawd Polaków spod znaku Rodła – mówił dyrektor IPN, Kamil Dworaczek.

– Nie ulega wątpliwości, że to właśnie ci ludzie kładli podwaliny pod polski już Wrocław w 1945 roku. Tutaj już wcześniej byli obecni Polacy – zarówno Polonia, jak i później robotnicy przymusowi, którzy trafili tu w czasie II wojny światowej. Jest to niezwykle ważny wątek naszej historii, dlatego Instytut Pamięci Narodowej wspólnie z Towarzystwem Miłośników Wrocławia właśnie dziś inauguruje dwuletni projekt popularyzacyjno-edukacyjny „Polacy w Breslau” – dodał dyrektor, zapowiadając [cykl prelekcji i spacerów](#), jakie zostały zaplanowane na 2024 i 2025 rok, a będą dotyczyć rozmaitych zagadnień z życia Polonii Wrocławskiej i polskich robotników przymusowych w Breslau.

Uroczystość zorganizował Ośrodek "Pamięć i Przyszłość" (Centrum Historii Zajezdnia) we współpracy z Towarzystwem Miłośników Wrocławia oraz Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk oraz Dolnośląska Kurator Oświaty Ewa Skrzywanek.

86. rocznica I Kongresu Polaków w Niemczech - Wrocław, 6 marca 2024/ fot. M.Parysek IPN Wrocław

86. rocznica I Kongresu Polaków w Niemczech - Wrocław, 6 marca 2024/ fot. M.Parysek IPN Wrocław

86. rocznica I Kongresu Polaków w Niemczech - Wrocław, 6 marca 2024/ fot. M.Parysek IPN Wrocław

86. rocznica I Kongresu Polaków w Niemczech - Wrocław, 6 marca 2024/ fot. M.Parysek IPN Wrocław

86. rocznica I Kongresu Polaków w Niemczech - Wrocław, 6 marca 2024/ fot. M.Parysek IPN Wrocław

86. rocznica I Kongresu Polaków w Niemczech - Wrocław, 6 marca 2024/ fot. M.Parysek IPN Wrocław

86. rocznica I Kongresu Polaków w Niemczech - Wrocław, 6 marca 2024/ fot. M.Parysek IPN Wrocław

86. rocznica I Kongresu Polaków w Niemczech - Wrocław, 6 marca 2024/ fot. M.Parysek IPN Wrocław

86. rocznica I Kongresu Polaków w Niemczech - Wrocław, 6 marca 2024/ fot. M.Parysek IPN Wrocław

86. rocznica I Kongresu Polaków w Niemczech - Wrocław, 6 marca 2024/ fot. M.Parysek IPN Wrocław

86. rocznica I Kongresu Polaków w Niemczech - Wrocław, 6 marca 2024/ fot. M.Parysek IPN Wrocław

86. rocznica I Kongresu Polaków w Niemczech - Wrocław, 6 marca 2024/ fot. M.Parysek IPN Wrocław